

BUREAU CRIMINALITEITS
PREVENTIE

EVALUATIE WORKSHOP

WINKELDIEFSTALPREVENTIE

HET RONDJE TE ZUTPHEN

Bureau Criminaliteitspreventie
A. van Burik en J. de Weert
Amsterdam, september 1988

 VAN DIJK & VAN SOOMEREN B.V. 

KANTOOR: VAN DIEMENSTRAAT 410-412 020 257537/266970
POSTADRES: MARIOTTEPLEIN 9 1098 NW AMSTERDAM

INHOUD

	Pagina:
1 Inleiding	1
2 Vergelijking deelnemers workshop met niet-deelnemers	3
3 Effecten van de workshop	5
4 Procesevaluatie	11
5 Slotconclusies	15
Bijlage 1	16
Bijlage 2	23

1 INLEIDING

Gedurende de maanden april tot en met mei 1988 heeft in het winkelgebied het Rondje te Zutphen een workshop winkeldiefstal plaatsgevonden.

Het winkelgebied heeft een regionale functie en er zijn in totaal zo'n 100 winkeliers en 19 overige bedrijven gevestigd. Over het algemeen ervaren de winkeliers winkeldiefstal een beetje als een probleem of als een tamelijk groot probleem. Van het totaal aantal winkeliers (100) hebben zich er 19 aangemeld om de workshop winkelcriminaliteit te volgen. Van de 19 deelnemers heeft 1 deelnemer geen voormeting ingevuld en 1 deelnemer wilde geen medewerking verlenen aan de nameting. Hierdoor komt het aantal (voor de evaluatie bruikbare) deelnemers aan de voormeting op 17.

Er zijn geen politiegegevens verzameld over de mate van winkeldiefstal voor het hele gebied. Wel is het aantal aangiften volgens de politie tijdens het project gestegen.

De workshop had twee belangrijke doelstellingen:

- het bieden van informatie waardoor de winkeliers beter in staat zijn individueel preventieve maatregelen te treffen;
- het komen tot een actieplan voor het treffen van collectieve preventieve maatregelen.

De workshopbijeenkomsten werden geleid door een op het terrein van winkeldiefstalpreventie deskundige projectbegeleidster.

Opzet van de evaluatie

De workshop is geëvalueerd aan de hand van een standaardmodel, dat ook bij andere workshops toegepast wordt.

Via de evaluatie moet in de eerste plaats worden nagegaan welke effecten de workshop heeft gehad; ondermeer op de mate waarin deelnemende winkeliers preventieve maatregelen (gaan) treffen en op de mate waarin zij last hebben van winkeldiefstal (effectmeting).

In de tweede plaats wordt het verloop van de workshopbijeenkomsten geëvalueerd (procesevaluatie).

De opzet van deze evaluatie ziet er in grote lijnen als volgt uit.

Op de eerste workshopbijeenkomst is door de deelnemers een vragenlijst ingevuld, waarin vragen zijn gesteld over de omvang van de winkeldiefstalproblematiek, het treffen van preventieve maatregelen en de verwachtingen ten aanzien van de workshop (voormeting).

Na afloop van de workshop werd telefonisch in de maand juli 1988 nogmaals een enquête onder dezelfde deelnemers gehouden (nameting). Hierin zijn de vragen over de omvang van de winkeldiefstalproblematiek en het treffen van preventieve maatregelen nogmaals gesteld, zodat eventuele effecten van de workshop gemeten konden worden. Tevens zijn voor de procesevaluatie enkele vragen gesteld over de beoordeling van de workshop.

Om de deelnemers te kunnen vergelijken met een controlegroep is een steekproef getrokken onder niet-deelnemers met een soortgelijke branche als die van de deelnemers, in totaal waren dit er 17. Deze niet-deelnemers zijn eveneens telefonisch in de maand juli geënquêteerd.

De voor de enquête gebruikte vragenlijsten zijn opgenomen in bijlage 2.

Schematisch weergegeven naar branche ziet de samenstelling van de drie enquêtes er als volgt uit:

Tabel A: Samenstelling enquêtepopulatie naar branche

Branche	deelnemers voormeting	deelnemers nameting	niet-deelnemers
voeding	-	-	-
modekleding	8	8	9
leder	1	1	1
drogist	-	-	1
radio/tv	2	2	2
dhz	-	-	-
huishoud.artik.	-	-	-
kunst	-	-	1
boeken	2	2	2
foto/juwelier	-	-	-
warenhuizen	1	1	-
anders	3	3	1
	—	—	—
totaal	17	17	17

Naast de enquêtes onder winkeliers is ten behoeve van de procesevaluatie de projectbegeleider gevraagd een verslag te maken over de gehouden workshopbijeenkomsten.

2 VERGELIJKING DEELNEMERS WORKSHOP MET NIET-DEELNEMERS

De vergelijking tussen deelnemers en niet-deelnemers is gebaseerd op de enquêteresultaten van de voormeting onder deelnemers en de resultaten van de enquête onder niet-deelnemers (zie tabellen 1 tot en met 13 in bijlage 1). Deze vergelijking levert de volgende conclusies worden getrokken:

- De helft van de niet-deelnemers heeft 1 tot 3 personeelsleden in dienst. Bij de deelnemers heeft een grote meerderheid 4 tot 10 personeelsleden in dienst. Eveneens verschillen zij in de wijze waarop de goederen worden verkocht: bij de deelnemers gebeurt dit meestal zowel via zelfbediening als via de toonbank, daarentegen verkoopt de helft van de niet-deelnemers uitsluitend via de toonbank (tabel 1 en 2).
- Deelnemers en niet-deelnemers verschillen eveneens opvallend in de mate waarin men winkeldiefstal als probleem beschouwt (tabel 3). De antwoorden 'beetje probleem' en 'nauwelijks een probleem' worden het meest gegeven door de niet-deelnemers tegen de antwoorden 'beetje probleem' en 'tamelijk een probleem' bij de deelnemers. Het antwoord 'een groot probleem' wordt door 3 van de 17 deelnemers gegeven en door geen enkele niet-deelnemer.
- In de mate waarin men winkeldieven betrapt valt ook een duidelijk verschil te constateren (tabel 4). Door 10 van de 17 deelnemers wordt '1 tot 5 winkeldieven betrapt' opgegeven, de meeste niet-deelnemers hebben geen winkeldief betrapt in de laatste 6 maanden. Vergelijken we de waarde van het gestolen bij deze betrappingen (tabel 5) dan zijn ook hier verschillen te vinden. Diefstallen met een waarde boven de f 500,- komen alleen voor bij deelnemers (5x).
- Er bestaat weinig verschil met betrekking tot het bijhouden van administratie van diefstalgevoelige artikelen (tabel 7) slechts 4 deelnemers en 6 niet-deelnemers zeggen dit te doen.
- Weinig verschil bestaat er eveneens tussen deelnemers en niet-deelnemers ten aanzien van het treffen van technopreventieve en organisatorische maatregelen (tabel 8 en 10). Bijna alle deelnemers vinden echter dat beide type maatregelen evenveel bijdragen aan het voorkomen van winkeldiefstal. De helft van de niet-deelnemers daarentegen geeft de voorkeur aan hetzij technopreventie- hetzij organisatorische maatregelen.

Wanneer gekeken wordt naar afzonderlijke maatregelen (tabel 9 en 11) dan zijn ook geen opvallende verschillen te constateren. In de technopreventieve sfeer zijn de maatregelen 'spiegels' en 'overzichtelijke indeling van de winkel' door beide groepen het meest genoemd. De maatregel 'overzichtelijke indeling van de winkel' wordt zelfs door 15 van de 17 niet-deelnemers genoemd (bij deelnemers 10x).

In de organisatorische sfeer zijn de meest genoemde maatregelen 'instructie personeel om klanten op een vriendelijke manier in de gaten te houden', 'instructie kassapersoneel' en 'afromen kassagelden'.

Uitschieter bij de deelnemers is de maatregel 'instructie personeel om klanten op een vriendelijke manier in de gaten te houden' (15 van de 17).

Aan de niet-deelnemers is ook gevraagd naar de redenen om niet mee te doen aan de workshop (tabel 13).

Een belangrijke reden blijkt te zijn dat men niet op de hoogte was van de workshop (10 x genoemd). In minder mate gaf men te kennen het te druk te hebben (4 x genoemd). 'Andere redenen' werd 2 x genoemd en 'kon die avonden niet' werd 1 x genoemd.

Conclusies

Deelnemers en niet-deelnemers verschillen op een aantal gebieden: wat betreft het aantal personeelsleden, de wijze van verkoop, het aantal betrapte winkeldieven en de waarde van het gestolene. Bij de deelnemers ligt deze waarde beduidend hoger dan bij de niet-deelnemers. Dit werkt dan ook door in het gegeven dat deelnemers winkeldiefstal vaker als een groot en tamelijk groot probleem zien. Gelet op de bovengenoemde verschillen is het opvallend dat voor het treffen van preventieve maatregelen, zowel in de organisatorische als in de technopreventieve sfeer nauwelijks verschillen te vinden zijn. Met betrekking tot de keuze voor het type maatregel geven de deelnemers als eerste de voorkeur aan beide typen maatregelen. Bij de niet-deelnemers zijn de meningen hierover verdeeld. Tenslotte is een belangrijke reden om niet mee te doen dat men niet van de workshop op de hoogte was.

3 EFFECTEN VAN DE WORKSHOP

In deze paragraaf wordt een vergelijking gemaakt tussen de voormeting en nameting onder deelnemers. De verschillen tussen voor- en nameting worden beschouwd als effecten van de workshop.

Last van winkeldiefstal

Tabel B: Winkeldiefstal als probleem

	voormeting	nameting
groot	3	2
tamelijk	6	5
beetje	7	7
nauwelijks	0	2
geheel niet	1	1
	—	—
totaal	17	17

De mate waarin de deelnemers winkeldiefstal als probleem beschouwen, blijkt nauwelijks veranderd te zijn na de workshop.

Aantal betrapte winkeldieven in de afgelopen zes maanden

In de voormeting heeft het aantal betrapte winkeldieven betrekking op de periode juni tot en met december 1987; in de nameting op de periode december 1987 tot en met mei 1988.

Tabel C: Aantal personen betraapt op winkeldiefstal

	voormeting	nameting
geen	6	13
1-5	10	4
6-10	-	-
11-20	1	-
21-30	-	-
	—	—
totaal	17	17

Uit de tabel blijkt dat het aantal betrappingen duidelijk is afgenomen.

Tabel D: Waarde gestolen artikelen

	voormeting	nameting
<100	3	2
100-250	-	1
250-500	3	-
500-1000	4	1
>1000	1	-
	—	—
totaal	11	4

Gelet op de kleine aantallen bij de nameting is het moeilijk om aan deze tabel een conclusie te verbinden. Het lijkt erop dat de afname voor het aantal betrappingen het sterkst is bij die winkels waar de waarde van het gestolene hoog is.

Het doen van aangifte

Tabel E: Aangifte doen

	voormeting	nameting
altijd	2	3
meestal	2	1
soms	4	-
zelden	3	-
nooit	-	-
	—	—
totaal	11	4

Ook hier hebben we te maken met kleine aantallen. Men krijgt echter wel de indruk dat de aangiftebereidheid is gestegen.

Administratie bijhouden met betrekking tot diefstalgevoelige artikelen

Tabel F: Administratie diefstalgevoelige artikelen

	voormeting	nameting
ja	4	8
nee	13	9
	—	—
totaal	17	17

Er is hier sprake van een stijging van het aantal deelnemers dat een administratie van diefstalgevoelige artikelen bijhoudt. Daarbij moet echter wel direct worden aangetekend dat de helft van de deelnemers dat nog steeds niet doet.

Treffen van preventieve maatregelen

In de nameting is gevraagd welke technopreventieve respectievelijk organisatorische maatregelen de deelnemers naar aanleiding van de workshop hebben getroffen c.q. zullen gaan treffen. Het blijkt dat naar aanleiding van de workshop 6 deelnemers technopreventieve maatregelen en 11 deelnemers organisatorische maatregelen hebben getroffen c.q. nog gaan treffen. Wanneer we de antwoorden op deze beide vragen combineren, dan komen we tot de volgende tabel.

Tabel G: Treffen van preventieve maatregelen naar aanleiding van de workshop

	Aantal deelnemers
zowel technopreventieve en organisatorische maatregelen	3
een van beide type maatregelen	11
geen maatregelen	3
	—
totaal	17

Uit deze tabel blijkt dus dat 3 deelnemers geen enkele maatregel naar aanleiding van de workshop hebben getroffen. Als we kijken naar de afzonderlijke maatregelen die men heeft getroffen c.q. gaat treffen (tabel 14 en 15 in bijlage 1) dan blijken bij de technopreventieve maatregelen 'overzichtelijke indeling van de winkel' (4x) en 'spiegels' (2x) het meest genoemd. Bij de organisatorische maatregelen springt de 'instructie van het personeel om klanten op een vriendelijke wijze in de gaten te houden' door alle 11 deelnemers die organisatorische maatregelen hebben getroffen c.q. gaan treffen genoemd. Maatregelen die eveneens hoog scoren zijn: 'instructie personeel ten aanzien van aanhouden van winkeldieven' (8x), 'regelmatig afkomen van de kassagelden' (8x) en 'instructie kassapersoneel' (6x). De overige organisatorische maatregelen vallen lager uit.

Er is ook gevraagd naar de redenen om naar aanleiding van de workshop geen technopreventieve respectievelijk organisatorische maatregelen te treffen. De resultaten zijn weergegeven in tabel H.

Tabel H: Reden om geen maatregelen te treffen

	technopreventieve maatregelen	organisatorische maatregelen
weinig last van winkeldiefstal	1	1
genoeg maatregelen te druk	9 1	3 1
anders	-	1
	—	—
totaal	11	6

Uit deze tabel blijkt duidelijk dat de belangrijkste redenen om geen maatregelen te treffen gelegen zijn in 'al genoeg maatregelen getroffen'.

Effecten voor niet-deelnemers

Aangezien het denkbaar is dat niet-deelnemers -bijvoorbeeld via collega's die wel hebben deelgenomen- ook iets aan de workshops hebben gehad, is aan niet-deelnemers gevraagd of zij indirect profijt hebben gehad van de workshop. Dit bleek bij 3 niet-deelnemers het geval te zijn. Het betrof hier informatie over preventieve maatregelen en profijt hebben gehad van bepaalde activiteiten.

Conclusies

De belangrijkste positieve effecten van de workshop zijn als volgt samen te vatten:

- 14 van de 17 deelnemers hebben naar aanleiding van de workshop maatregelen getroffen of is van plan dat (nog) te doen. Dit betreft vooral organisatorische maatregelen.
- Het aantal deelnemers dat betrappingen heeft gedaan is duidelijk verminderd.
- Het aantal deelnemers dat zegt administratie van diefstalgevoelige artikelen bij te houden is toegenomen.

De workshop heeft dus een duidelijk positief effect gehad: zoals meer preventieve maatregelen en minder betrappingen. Desondanks is het aantal deelnemers dat winkeldiefstal als een probleem beschouwt nauwelijks veranderd: de geconstateerde positieve effecten hebben blijkbaar (nog) niet geleid tot een duidelijk afname van winkeldiefstal als probleem voor de winkelier.

4 Procesevaluatie

Voor de procesevaluatie is van de volgende bronnen gebruik gemaakt:

- Het verslag van de projectleider
- Enkele vragen uit de enquêtes onder deelnemers.

Inhoud van de workshop

Op de vier bijeenkomsten zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- winkeldieven en hun werkwijze;
- het bijhouden van dervingsgegevens;
- het betrappen en aanhouden van winkeldieven;
- de wijze waarop de politie tegen winkeldiefstal optreedt;
- inspectie bij elke deelnemer;
- video's gemaakt bij elke deelnemer over zijn/haar winkelindeling met nabespreking;
- instructie personeel ten aanzien van winkeldiefstal;
- preventieve maatregelen inrichting winkel;
- preventieve maatregelen met betrekking tot de kassa;
- overige technische maatregelen;
- overige organisatorische maatregelen;
- winkelwaarschuwingssysteem;
- collectieve maatregelen;
- evaluatie workshop.

De uiteenlopende grootte van de deelnemende winkelbedrijven leverde volgens de projectleider geen problemen op. Er waren wel verschillen per winkel, maar daarnaast waren er ook problemen die zij gemeenschappelijk ondervonden. Te weten:

- de sfeer in de winkel;
 - het houden van een overzichtelijke indeling;
 - de kassa opstelling;
 - het aanhouden en vasthouden van winkeldieven en dergelijke.
- Deze onderdelen zijn dan ook aan de orde geweest.

Volgens de gegevens van de projectleider zijn de deelnemers zeer sterk geïnteresseerd in de onderwerpen die samenhangen met collectieve activiteiten en de repressieve afhandeling van winkeldieven.

Dit komt ook overeen met het beeld van de verwachtingen aan de workshops die de deelnemers bij de voormeting hadden. Zo waren de belangrijkste verwachtingen die men vooraf had:

- oefenen van vaardigheden in het aanhouden en vasthouden van winkeldieven;
- uitwisselen van ervaringen met andere winkeliers;
- het verkrijgen van informatie over het stelen en het herkennen van winkeldieven;
- collectief preventieve maatregelen treffen. (zie tabel 16 van bijlage 1).

De deelnemers waren vanaf het begin tot het einde zeer gemotiveerd en betrokken bij alle onderwerpen die op de workshop werden besproken. Dit sluit aan bij het feit dat bij de voormeting meer dan de helft van het aantal deelnemers informatie over alle aspecten verwachtte.

Er was sprake van een open sfeer, met name het feit dat er in elke winkel van de deelnemers een video-opname is gemaakt, gaf een persoonlijk accent aan de workshop. Volgens de politie is het aantal aangiften enorm gestegen, mede vanwege de voorpubliciteit over het project in de plaatselijke pers.

Een leuke bijkomstigheid is dat (mede naar aanleiding van de workshop) een diefstal in Voorst is opgelost. In een huis werden goederen ter waarde van f 100.000,- gevonden. Deze goederen waren afkomstig uit winkels in Zutphen en omgeving.

Er zijn plannen voor het treffen van collectieve maatregelen. Volgens een aantal deelnemers gaat men hier in september op door. Het betreft:

- als gespreksgroep naar de politie stappen;
- collectieve voorlichtingsavond voor het personeel;
- collectief actie voeren naar de gemeente met betrekking tot verlichting en de vuilnisproblematiek c.q. verloedering;
- het bloksysteem wordt overwogen; de projectleider zal hierover contact opnemen met het bestuur van het Rondje (= de vereniging van het centrum).

← letter op overzijde van lamp
 - winkelwaarschuwing (geluidsalarm)
 - telefoonketen (doorgeven signaalment)
 ↓ burendel

Het bijwonen van de bijeenkomsten

De opkomst tijdens de bijeenkomsten was goed. Op de eerste drie bijeenkomsten waren op de avonden steeds 21 personen aanwezig (er waren meerdere personen uit de zelfde winkel aanwezig).

Op de laatste bijeenkomst waren 18 personen aanwezig.

Uit de enquête (nameting) bleek dat 13 deelnemers op alle bijeenkomsten aanwezig zijn geweest en 4 deelnemers slechts 1 bijeenkomst hebben gemist. Als belangrijkste reden om niet te gaan wordt 'overige reden' (2x) en 'te druk' (2x) genoemd.

Oordeel over de workshopbijeenkomsten

Aan de deelnemers is een aantal oordeelsvragen over de workshop gesteld. In de eerste plaats is een algemeen oordeel over de workshop gevraagd.

Tabel I: Oordeel over de workshop

	deelnemers
zeer zinvol	15
nuttig	2
soms nuttig	-
	—
totaal	17

Een overgrote meerderheid van het aantal deelnemers heeft een zeer positieve beoordeling gegeven en slechts 2 deelnemers geven als beoordeling 'nuttig' aan. Drie deelnemers vonden dat de workshop te weinig in ging op praktische tips. Eveneens drie deelnemers vonden het jammer dat er tijdens de workshop geen collectieve aanpak is ontwikkeld. De overige elf deelnemers konden geen negatieve punten c.q. aanvullingen opgeven. In de tweede plaats is gevraagd naar het nut van het onderlinge uitwisselen van ervaringen.

Tabel J: Oordeel over onderlinge informatie-uitwisseling

	deelnemers
zinvol	17
wisselend	-
	—
totaal	17

Het beeld is hier duidelijk positief en komt overeen met de verwachtingen (zie tabel 16 bijlage 1). Dit stemt overeen met de mening van de projectleidster dat de bijeenkomsten plaatsvonden in een open sfeer en dat men deze vorm van informatie-uitwisseling wil voortzetten.

Tenslotte is de deelnemers een oordeel gevraagd over de begeleiding van de workshop.

Tabel K: Oordeel over begeleiding

	deelnemers
goed	16
wisselend	1
slecht	-
	—
totaal	17

Ook hier komt een duidelijk positief beeld naar voren.

Conclusies

Het oordeel van de deelnemers over de workshop kan als zeer positief worden omschreven. Duidelijk positief is men ten aanzien van het nut van het onderling uitwisselen van ervaringen en de begeleiding door de projectbegeleider. Eveneens oordeelde de projectleider positief over de betrokkenheid van de deelnemers bij alle onderdelen die op de bijeenkomsten aan de orde zijn geweest.

De verwachtingen die de deelnemers ten aanzien van de workshop hadden zijn dan ook voor een groot deel uitgekomen. Echter 10 deelnemers hadden de verwachting dat door de workshop collectieve preventie-activiteiten (bloksysteem) zouden worden opgezet. Het feit dat dit niet gebeurd is werd door 3 deelnemers als een gebrek van de workshop naar voren gebracht.

5 SLOTCONCLUSIES

De evaluatie geeft een positief beeld van de workshop: Als positieve effecten kunnen worden genoemd:

- Bijna alle deelnemers hebben naar aanleiding van de workshop preventieve maatregelen getroffen c.q. zijn van plan dit nog te gaan doen.
- Het aantal betrappingen is verminderd.
- Het aantal winkeliers dat een administratie van diefstalgevoelige artikelen bijhoudt is gestegen. Daarbij dient echter te worden aangetekend dat meer dan de helft van de winkeliers dit nog steeds niet doet.

Tegenover de opsomming van positieve punten staat dat 7 van de 17 deelnemers winkeldiefstal nog steeds als een tamelijk groot of groot probleem ervaren. Waarschijnlijk heeft men nog weinig van de positieve effecten van de getroffen maatregelen gemerkt. Dit vormt een belangrijk aandachtspunt voor de evaluatie-avond die in september wordt gehouden.

Over het verloop van de workshop kan eveneens een positief eindoordeel worden uitgesproken:

- Een grote meerderheid van de deelnemers vindt de workshop nuttig tot zeer zinvol.
- Een grote meerderheid vindt de begeleiding goed.
- Alle deelnemers vinden het onderling uitwisselen van ervaringen nuttig. Gemeenschappelijke problemen zijn met name:
 - .de sfeer in de winkel,
 - .de overzichtelijke indeling van de winkel
 - .de opstelling van de kassa,
 - .het aanhouden en vasthouden van winkeldieven.

Een probleem is dat tijdens de workshop slechts zeer summier over het winkelwaarschuwingssysteem is gesproken en mede daardoor geen actieplan voor collectieve preventie-activiteiten is ontwikkeld. De projectleider heeft dan ook besloten dat op de evaluatie-avond iemand aanwezig zal zijn om het winkelwaarschuwingssysteem te demonstreren.

BIJLAGE 1

Tabel 1: Aantal personeelsleden in dienst

personeel	deelnemers	niet-deelnemers
geen	1	1
1-3	2	9
4-10	12	6
10 of meer	2	1
	—	—
totaal	17	17

Tabel 2: wijze van verkoop

	deelnemers	niet-deelnemers
zelfbediening	1	-
toonbank	3	9
beiden	13	8
	—	—
totaal	17	17

Tabel 3: In hoeverre wordt diefstal als probleem ervaren

	deelnemers	niet-deelnemers
tamelijk probleem	3	-
beetje	6	3
nauwelijks	7	9
geheel niet	-	5
geen antwoord	1	-
	—	—
totaal	17	17

Tabel 4: Betrappingen op winkeldiefstal

	deelnemers	niet-deelnemers
geen	6	14
1-5	10	2
6-10	-	1
11-20	1	-
	—	—
totaal	17	17

Tabel 5: Waarde gestolen artikelen in guldens*

	deelnemers (11)	niet-deelnemers (3)
<100	3	1
100-250	-	1
250-500	3	1
500-1000	4	-
meer dan 1000	1	-
	—	—
totaal	11	3

Tabel 6: Het doen van aangifte

	deelnemers (11)	niet-deelnemers (3)
altijd	2	1
meestal	2	-
soms	4	1
zelden	3	-
nooit	-	1
	—	—
totaal	11	3

Tabel 7: Administratie van diefstalgevoelige artikelen

	deelnemers	niet-deelnemers
ja	4	6
nee	13	11
	—	—
totaal	17	17

Tabel 8: Heeft u technopreventieve maatregelen getroffen?

	deelnemers	niet-deelnemers
ja	14	16
nee	3	1
	—	—
totaal	17	17

Tabel 9: Type technopreventieve maatregelen

	deelnemers	niet-deelnemers
gescheiden in/uitgang	1	1
indeling winkel	10	13
afgesloten vitrine	7	9
beschermkap kassa	—	2
spiegels	10	9
speciale verpakking	2	—
speciale haken	3	1
kleedklem	1	3
elec.art.beveiliging	2	5
gesloten tv-circuit	2	2
anders	2	3

Tabel 10: Heeft u organisatorische maatregelen getroffen?

	deelnemers	niet-deelnemers
ja	17	13
nee	-	4
	—	—
totaal	17	17

Tabel 11: Welke organisatorische maatregelen heeft u getroffen?

	deelnemers	niet-deelnemers
bordje 'bij diefstal wordt aangifte gedaan'	6	4
instructie personeel	15	12
instr.pers.winkeldiefstal	8	8
afromen kassageld	12	10
instructie kassa personeel	9	12
uitbreiding personeel	-	-
meer toonbank bediening	-	1
controle paskamers	5	7
anders	-	1

Tabel 12: Voorkeur voor een bepaald type maatregel

	deelnemers	niet-deelnemers
technomaatregelen	5	2
organ.maatregelen	3	1
beiden	6	13
weet niet	3	1
	—	—
totaal	17	17

Tabel 13: Reden om niet deel te nemen aan de workshop

	niet-deelnemers
was niet op de hoogte	10
geen last van winkeldiefstal	-
kon niet op avonden	1
te druk	4
anders	2
	—
totaal	17

Tabel 14: Technische maatregelen naar aanleiding van workshop

	deelnemers
gescheiden in/uitgang	-
indeling winkel	1
afgesloten vitrine	-
beschermkap kassa	-
spiegels	2
speciale verpakking	1
speciale haken	1
kleedklem	1
electrosnische artikelbeveiliging	-
gesloten tv-circuit	1
anders	-

Tabel 15: Organisatorische maatregelen naar aanleiding van workshop

	deelnemers
bordje 'bij diefstal ...'	3
instructie personeel	11
instr.pers.winkeldiefstal	8
afroemen kassageld	8
instructie kassa person.	6
uitbreiding personeel	-
toonbank bediening	-
controle paskamers	2
anders	1

Tabel 16: Verwachtingen t.a.v. de workshop bij de voormeting

	behoort wel tot verwachtingen	behoort niet tot verwachtingen
uitwisseling ervaringen met andere winkeliers	14	3
informatie over derving door winkeldiefstal	9	8
info over diefstalmethoden	14	3
oefening in aanhouden	15	2
informatie over het uitvoeren van preventieve maatregelen	9	8
het treffen van collectieve maatregelen	10	7
verbeteren van de relatie met de politie	3	14
anders	1	16